

Gode rammer for liv, læring og lokal udvikling

Budgetaftale for 2026-2029

15. september 2025

Indhold

1. Byrådets budgetaftale for 2026-2029	1
2. Reforme og omlægninger	2
3. Aftaleparternes prioriteringer	3
Velfærdsløft – ældre samt social- og sundhedsområdet	3
Fokus på børn og familier	5
Klima, natur, stier og beredskab	9
Bosætning, udvikling og infrastruktur	10
Kultur, turisme og idræt	15
Tilkendegivelser - input til det nye byråd	18
3. Øvrigt, herunder tekniske tilretninger	19
4. Underskriftsside	20
Bilag 1. Overblik - ændringer til budgettet	21
Bilag 2. Budgetbalance 4 2026-2029	25
Bilag 3. Likviditetsudviklingen	26

1. Byrådets budgetaftale for 2026-2029

Aftaleparterne Socialdemokratiet, Slesvigsk Parti, Venstre, Nye Borgerlige, Dansk Folkeparti og Enhedslisten præsenterer hermed budgetaftalen for budgetåret 2026 samt overslagsårene 2027-2029. Det er dermed et samlet Byråd, der står bag budgettet og de kommende års prioriteter.

Budgetaftalen bygger på en stabil økonomisk drift af Sønderborg Kommune samt økonomiaftalen mellem regeringen og KL. Dette giver Sønderborg Kommune mulighed for at tilføre ressourcer til målrettede serviceløft på børne- og ældreområdet, styrke indsatserne inden for bosætning og infrastruktur samt sikre, at der er det nødvendige personale til at understøtte den fortsatte udvikling i kommunen.

I Sønderborg Kommune har vi en ambitiøs målsætning om at tiltrække flere borgere, samtidig med at vi kontinuerligt arbejder på at forbedre livsvilkårene for de nuværende indbyggere. Derfor har vi i de senere år fokuseret på at tiltrække nye borgere, uddannelser, studerende og arbejdspladser.

Aftaleparterne glæder sig over, at kommunen er inde i en positiv udvikling på mange af de områder, som er afgørende for at nå de overordnede mål. Senest kunne vi med tilfredshed se, at Sønderborg fastholder en stærk position som Danmarks syvende mest erhvervsvenlige kommune, ifølge Dansk Industris årlige erhvervsvenlighedsundersøgelse. I forbindelse med studiestart 2025 forventes over 2.000 studerende på SDU Sønderborg, Maskinmesterskolen, EASV og SOSU Syd. Det er en betydelig stigning gennem de senere år. Denne udvikling vidner om en styrket tiltrækning af både nye uddannelser og studerende.

I dette års budgetaftale fastholdes disse prioritetsområder og indsatserne styrkes yderligere. I budgetaftalen 2026-2029 har aftaleparterne fokus på:

- at styrke velfærdsområderne – med særligt fokus på børn, ældre og socialområdet
- at understøtte bosætning, vækst og kultur
- at styrke forvaltningen med henblik på at sikre service i forhold til udviklings- og myndighedsopgaver
- vedligeholdelse af kommunale bygninger og infrastruktur

I forbindelse med styrkelsen af velfærdsområderne er aftaleparterne enige om, at familiernes og de pårørendes perspektiv skal fylde mere på tværs af politikområderne i Sønderborg Kommune. Dette vil blive beskrevet i den Familiepolitik, der er under udarbejdelse i henhold til sidste års budgetaftale, og som vil blive fremlagt til politisk drøftelse i slutningen af indeværende år.

2. Reformers og omlægninger

Årets budgetaftale indgås samtidig med, at en række reformer og omlægninger skal implementeres.

I de kommende år skal en række store reformer og aftaler på velfærdsområderne omsættes til konkrete ændringer for borgerne i kommunerne, idet der er indgået aftaler om Folkeskolens kvalitetsprogram, Ældrereform, Sundhedsreform, Grøn Trepert, Beskæftigelsesreform samt reformspor på socialområdet.

Aftalerne skal løfte den borgernære velfærd og give mere frihed, tillid og færre administrative krav til fagpersonalet.

Aftalerne indebærer store ændringer for kommunerne, herunder opgaveflytninger og omlægning af arbejdsgange og styring, og kommunens ledere og medarbejdere har en stor og afgørende rolle i arbejdet med at sikre den lokale implementering af aftalerne, så de politiske ambitioner bliver til virkelighed. Dette store arbejde er kommunens medarbejdere i fuld gang med og aftaleparterne er opmærksomme på denne store, ikke-finansierede ekstraopgave, der ligger i implementeringen af reformerne.

Aftaleparterne lægger vægt på at værne om medarbejdernes trivsel samt sikre et sundt fysisk og psykisk arbejdsmiljø. Særligt i perioder med omlægninger og reformer er det vigtigt at have fokus herpå. Sønderborg Kommune har gennem målrettet indsats formået at opretholde et relativt lavt sygefravær, sammenlignet med andre kommuner - dette er et område, der også fremadrettet vil have høj prioritet.

Aftaler om de økonomiske implikationer af reformerne for kommunerne er overordnet set på plads. De fleste af reformerne forventes at være udgiftsneutrale for kommunerne under ét, bortset fra Beskæftigelsesreformen, hvor kommunerne forventes at levere en samlet besparelse på 2,7 mia. kr., når den er fuldt indfaset i 2030.

3. Aftaleparternes prioriteringer

Velfærdsløft – ældre samt social- og sundhedsområdet

Med en voksende andel af ældre borgere og et stigende behov for støtte til borgere i socialt udsatte positioner, er det afgørende at sikre, at den enkelte borger kan få den nødvendige hjælp. Gennem målrettede initiativer ønsker aftaleparterne at skabe et mere inkluderende og omsorgsfuldt Sønderborg.

Ældre - ekstra demografiløft

Sønderborg Kommune står over for en markant demografisk udvikling med et stigende antal ældre borgere i aldersgruppen 80+. Denne udvikling medfører et behov for at prioritere ressourcer, der kan sikre, at ældre medborgere i Sønderborg Kommune kan få den støtte og omsorg, de har behov for, uanset livssituation.

Aftaleparterne har et særligt fokus på, at antallet af 80+ årige stiger frem mod 2031. Derfor blev demografipuljen, med budgetaftalen 2024-2027, løftet med 5,7 mio. kr. i 2026, stigende til 6,5 mio. kr. i 2027 og frem.

Parterne bag årets budgetaftale er enige om at løfte demografipuljen med yderligere 3 mio. kr. årligt fra 2026 og frem til 2031 målrettet de 80+ årige. Med det nye løft udgør demografipuljen i 2026 i alt 15,4 mio. kr.

Løftene af demografipuljen skal ses i sammenhæng med de øvrige forøgelse af budgettet på ældreområdet:

- Midler afsat med Økonomaftalen 2025 til kvalitetsløft af ældreplejen på 8,7 mio. kr. i 2026, stigende til 12,4 mio. kr. fra 2027 og frem
- Midler til 'flere hænder og højere faglighed' i ældreplejen på 6,9 mio. kr. i 2026 og frem, der blev afsat med Finansloven 2021
- Pulje til faste teams i ældreplejen på samlet ca. 6 mio. kr. i 2025 og 2026

Aftaleparterne ønsker at der fortsat arbejdes med inddragelse af pårørende og civilsamfund med henblik på at øge livskvaliteten hos den enkelte ældre.

Gråsten Plejecenter

Ventilationsforholdene i køkkenet på Gråsten Plejecenter er i dag utilstrækkelige, hvilket medfører udfordringer med både temperatur og luftkvalitet. For at forbedre personalets arbejdsmiljø afsætter aftaleparterne 2,6 mio. kr. i 2026 til etablering af et nyt og forbedret ventilationssystem i køkkenet på Gråsten Plejecenter.

Botilbuddet Hertughaven

I de seneste år er målgruppen på Botilbud Hertughaven gradvist blevet udvidet, så tilbuddet nu rummer en stor andel borgere med komplekse psykiatriske og sociale problemstillinger, herunder hjemløshed og rusmiddelmisbrug. Denne udvikling er kendt også på nationalt niveau og stiller store krav til medarbejderne.

Aftaleparterne afsætter 0,7 mio. kr. årligt i 2026 og frem til en opnormering af personaleressourcerne på Botilbuddet Hertughaven også med henblik på at skabe tryghed i nærområdet.

Kirkens Korshær

Sønderborg Kommune har indgået en driftsaftale med Kirkens Korshærs varmetue i Sønderborg, der sikrer at kommunens mest udsatte borgere fortsat har adgang til støtte, omsorg og fællesskab i Kirkens Korshærs varmetue.

Aftaleparterne afsætter 0,9 mio. kr. i 2026, 1,1 mio. kr. i 2027, 1,3 mio. kr. i 2028 og 1,5 mio. kr. i 2029 og 1,7 mio. kr. i 2030 og frem til finansiering af denne driftsaftale.

Kvindekrisecenter

Sønderborg Kvinde- og Krisecenter ønsker at udvide deres tilbud med styrket ambulant rådgivning til den voksende gruppe af kvinder i en udsat position, som kan støttes ambulant. Dette supplerer den målgruppe, der har behov for at bo på krisecenteret. Tilbuddet er et 3-årigt forsøgsprojekt i samarbejde med organisationen Danner.

Aftaleparterne ønsker at bakke op om dette vigtige initiativ og afsætter 0,5 mio. kr. årligt i 2026-2028 til at medfinansiere tilbuddet om ambulant rådgivning, så flere kvinder i en udsat position kan få støtte og hjælp.

Botilbud Løvkær - udendørsfaciliteter

Botilbud Løvkær er for borgere, der ofte har udfordringer i henhold til uhensigtsmæssig adfærd. For at understøtte beboernes fysiske udfoldelsesmuligheder, afsættes 0,3 mio. kr. i 2026 til at udvikle udenomsarealerne.

SAABU Natur - dyrehus

I Sjellerup ligger SAABU Natur, som er et beskyttet beskæftigelses- samt aktivitets- og samværstilbud inden for handicapområdet, hvor aktiviteterne blandt andet omfatter dyrehold med heste, geder og høns.

Det eksisterende dyrehus/lille stald til dyrene er i dårlig stand og aftaleparterne afsætter 0,25 mio. kr. i 2026 til at etablere et nyt dyrehus.

Støtte til PTSD-ramte borgere og deres familier

De eksisterende tilbud til PTSD-ramte veteraner har vist gode resultater. Aftaleparterne afsætter derfor 0,3 mio. kr. i 2026 og frem til, at socialområdet kan yde støtte og vejledning til øvrige borgere med PTSD samt deres familier. Der lægges op til vidensdeling med arbejdsmarkedsområdet og veterankoordinatoren for at styrke og udvikle relevante tilbud.

Nordborg Sundhedshus

Sønderborg Kommune investerer i lægedækningen i hele kommunen og har bl.a. i den forbindelse tidligere etableret sundhedshuse i Nordborg og Gråsten, mens et nyt i Augustenborg åbner primo 2027. På den måde kan man tilbyde gode og attraktive rammer, med henblik på at tiltrække praktiserende læger til alle kommunens områder.

For at sikre, at rammerne i Nordborg Sundhedshus fortsat er attraktive og tidssvarende, er aftaleparterne bag budgetaftalen enige om at afsætte 2 mio. kr. i 2026 til renovering og ombygning heraf.

Offentligt toilet ved Augustenborg Sundhedshus

Aftaleparterne afsætter 1 mio. kr. i 2027 til etablering af offentlige toiletfaciliteter ved Augustenborg Sundhedshus.

Styrket oplysning og støtte på sundhedsområdet

Aftaleparterne er enige om, at der inden for den eksisterende budgetramme på sundhedsområdet, skal arbejdes for at styrke oplysning og støtte til kvinder i overgangsalderen.

Desuden ønsker aftaleparterne at styrke støtten til kræftramte borgere ved at forbedre adgangen til og overblikket over relevante offentlige tilbud og støttemuligheder. Målet er, at borgeren kommer bedre og hurtigere igennem deres sygdomsforløb.

Borgerrådgiverfunktion

Aftaleparterne ønsker at sikre, at borgerne har adgang til en borgerrådgiver, der kan vejlede og støtte i mødet med kommunen. Desuden medvirker borgerrådgiveren til, at erfaringer fra borgerhenvendelser bruges konstruktivt til at styrke kommunens sagsbehandling. Borgerrådgiveren agerer uvildigt og refererer til byrådet. Der afsættes 0,5 mio. kr. årligt i 2026 og frem til en borgerrådgiverfunktion.

Forbedret tilgængelighed ved Blå-Flag-strande

Aftaleparterne ønsker at forbedre adgangsforholdene ved Blå-Flag-strande for mennesker med bevægelseshandicap. Initiativet ligger i forlængelse af sidste års budgetaftale, hvor der blev sat et øget fokus på tilgængelighed til kommunens bygninger, og markerer et fortsat engagement i at skabe mere inkluderende offentlige rum.

Fokus på børn og familier

Med ønsket om at skabe trygge, sunde og udviklende rammer for børn i Sønderborg Kommune afsætter aftaleparterne i denne budgetaftale midler til en styrket indsats på børneområdet. Initiativerne ligger i forlængelse af de markante investeringer på 50 mio. kr. årligt i de fysiske rammer på kommunens folkeskoler under "Skolernes årti", som et samlet byråd stod sammen om at prioritere ved budgetaftalen 2024-2027.

Aftaleparterne ser med tilfredshed, at der aktuelt arbejdes med overgangen fra dagtilbud til SFO til skole og anbefaler, at der også i de kommende år er særligt fokus på skoleområdet.

Fra special til almen

Bevægelsen fra special- til almenområdet indebærer, at flere børn og unge skal kunne inkluderes og støttes inden for almenområdet. I november 2024 godkendte Børne- og Uddannelsesudvalget tre pejlemærker, der skal understøtte denne udvikling. Heri indgår et helhedsorienteret blik på familiens situation og ressourcer. Realiseringen af de tre pejlemærker kræver bl.a. investering i bred kompetenceudvikling på tværs af fagområder.

For at sikre, at medarbejderne i skole, dagtilbud, PPR og inklusionsområdet er klædt på til opgaven, afsættes der 4 mio. kr. årligt i 2026 og frem, til målrettet kompetenceudvikling. En prioritering i denne kompetenceudvikling er at sikre koblingen til konkret praksis gennem en aktionslæringstilgang i form af prøvehandling.

Der forventes et behov for yderligere finansiering, som søges dækket via eksterne fondsmidler. Dette skal bygge videre på de initiativer og kompetenceudvikling, der allerede pågår lokalt på dagtilbud, skole- og ungeområdet samt i Børn- og familieområdet.

Skolebestyrelserne

Folkeskolens kvalitetsprogram medfører bl.a. en udvidet beslutningskompetence til den enkelte skoles ledelse, herunder skolebestyrelsen.

Aftaleparterne er enige om at afsætte 0,3 mio. kr. årligt i 2026 og frem til kompetenceudvikling og uddannelse af skolebestyrelserne.

Aftaleparterne ønsker, at det undersøges hvordan kompetenceudvikling i de kommende år ligeledes kan tilbydes bestyrelserne på dagtilbudsområdet.

Skolefritidskoordinatorer (SFK)

Som lokale bindeled understøtter skolefritidskoordinatorer unges trivsel og deltagelse i fællesskaber, samtidig med at de forebygger sociale problemstillinger, styrker uddannelsesparathed og fremmer unges deltagelse i fritidsjob og foreningsliv.

Aftaleparterne ønsker at sikre, at alle udskolingselever mødes af en skolefritidskoordinator og afsætter derfor årligt 0,7 mio. kr. i 2026 og frem med henblik på, at ordningen fremover findes på alle skoler.

Mere rengøring på skoler og i daginstitutioner

For at forbedre forholdene for børn, elever og medarbejdere er aftaleparterne enige om at afsætte 2 mio. kr. årligt i 2026 og frem med henblik på en årlig hovedrengøring på skoler og daginstitutioner. Den årlige hovedrengøring planlægges af rengøringsenheden i samarbejde med skoler og institutioner.

Som led i en mere bæredygtig drift ønsker aftaleparterne, at der anvendes svanemærkede rengøringsmidler i den interne rengøring.

Rinkenæs Børneunivers

Aftaleparterne er enige om at nærheden til dagtilbud og uddannelsesinstitutioner spiller en vigtig rolle i et stærkt lokalmiljø. Med etableringen af Rinkenæs Børneunivers pr. 1. januar 2025 er et vigtigt skridt taget i understøttelsen af et solidt tilbud til børn og familier i Rinkenæs. For at sikre, at Rinkenæs Børneunivers har gode fysiske rammer til at kunne samle institutionen på én matrikel, er der udarbejdet et forprojekt, der belyser flere mulige scenarier.

Aftaleparterne afsætter i alt 17 mio. kr. i 2026 og 2027 til etablering af et samlet Rinkenæs Børneunivers.

Daginstitutionskapaciteten i Dybbølområdet

Dybbøl oplever i disse år en positiv udvikling, hvor et stigende antal børnefamilier vælger at bosætte sig i området. Denne vækst medfører et øget pres på kapaciteten i dagtilbuddene.

Børnehuset Alssund er udvidet med to midlertidige pavilloner, som har udløb i november 2027. Aftaleparterne ønsker en permanent løsning for Børnehuset Alssund, der kan løfte det samlede kapacitetsbehov i Dybbølområdet og bidrage til en bygningsmæssig forbedring af institutionen. Der afsættes samlet 24 mio. kr. i 2026 og 2027 til projektet.

Derudover afsættes 1 mio. kr. til udarbejdelse af et endeligt projektforslag for Dybbøl Børnehus, herunder stillingtagen til placering.

Projektudvikling af Nydam Børnehus

For at imødekomme det fremtidige kapacitetsbehov i dagtilbudsområdet afsætter aftaleparterne 0,5 mio. kr. i 2026 til projektudvikling af Nydam Børnehus. Midlerne skal danne grundlag for en langsigtet løsning, der understøtter den positive udvikling i Vester Sottrup og sikrer tidssvarende rammer for børn og personale.

Fynshav Børneunivers - parkering og tilkørselsvej

Aftaleparterne er enige om at styrke adgangsforholdene og trafiksikkerheden ved Fynshav Børneunivers. Der afsættes 0,5 mio. kr. til etablering af en P-plads, finansieret inden for den eksisterende anlægsramme til trafiksikkerhed.

Derudover ønsker aftaleparterne, at der igangsættes en undersøgelse af mulighederne for at omdanne Gyden, der er tilkørselsvej til Fynshav Børneunivers, til en såkaldt 2 minus 1 vej med henblik på at fremme fremkommelighed og sikkerhed for bløde trafikanter.

Legetøj i dagplejen

Aftaleparterne er enige om at styrke de kommunale dagplejeres muligheder for at tilbyde udviklende aktiviteter for de yngste børn. Derfor afsætte 0,2 mio. kr. årligt fra 2026 og frem til at øge puljen til legetøj og materialer i dagplejen.

Opnormering i Børn og Familie

Aftaleparterne ønsker at sikre den nødvendige kapacitet til at behandle et voksende antal komplekse børne- og ungesager, samt sikre hjælp til børn og familier i vanskelige situationer.

Aftaleparterne afsætter 1,4 mio. kr. årligt i 2026 og frem til en opnormering på myndighedsområdet i Børn og Familie.

Naturskole Nørreskoven

Nordals Naturskoles nuværende tipi, som anvendes til ude-undervisning, er slidt op. Der ønskes derfor etableret en fast ude-undervisning-tipi på undervisningsområdet "Tipipladsen" i tilknytning til Nordals Naturskole. Tipien skal kunne rumme en skoleklasse/børnehave og anvendes til undervisning og naturvejledningsaktiviteter i det fri. Når tipien ikke anvendes af Naturvejlederne, kan den anvendes af andre grupper og borgere.

Aftaleparterne afsætter 0,3 mio. kr. i 2026 til etablering af en fast ude-undervisnings-tipi ved Nordals Naturskole.

Legeplads på Rønhaveplads

Aftaleparterne ønsker at styrke kommunens byrum og skabe bedre rammer for leg, bevægelse og ophold i bymidten. Der afsættes 1,5 mio. kr. til etablering af en midlertidig legeplads målrettet børn i alderen 0-4 år på Rønhaveplads, som skal bidrage til et mere levende og børnevenligt bymiljø i umiddelbar tilknytning til gågaden.

I forlængelse heraf ser aftaleparterne frem til at udvikle Øvre Perlegade i en mere permanent form i samarbejde med private investorer. Udviklingen skal ske med fokus på at skabe attraktive byrum, herunder på Rønhaveplads og Bryggertorvet, som kan understøtte både byliv, handel og fællesskab.

Økonomisk tilskud til ungdomskort

Aftaleparterne ønsker at styrke de unges mobilitet og genindfører økonomisk tilskud til ungdomskort. Tilskuddet skal medvirke til at reducere de unges transportudgifter og sikre en mere lige adgang til uddannelses- og fritidstilbud uanset bopæl. Udvalget skal afklare de konkrete rammer for tildeling af tilskud.

Til genindførsel af tilskuddet afsættes 1,4 mio. kr. i 2026 og 3 mio. kr. i 2027 og frem.

Klima, natur, stier og beredskab

Kystbeskyttelse i Sønderborg

Sønderborg Kommunes klimatilpasningsplan beskriver de klimamæssige udfordringer, der forventes nu og frem mod år 2100. Planen viser, at stormfloder og havvandsstigninger både nu, og i endnu højere grad i fremtiden, udgør en væsentlig risiko for Sønderborg by og særligt Sønderborg Havnefront.

Aftaleparterne afsætter 1 mio. kr. i hvert af årene 2026 og 2027 til projektudvikling af kystbeskyttelsesprojektet på Sønderborg Havnefront. I forbindelse med tilførsel af statslige midler omdisponeres 1,5 mio. kr., af tidligere afsatte anlægsmidler til kystbeskyttelse, til dette projekt.

Parterne ønsker, at mulighederne for yderligere tilskud til kystbeskyttelse følges.

Derudover ønsker parterne at undersøge mulighederne for etablering af eksempelvis stenrev som en del af kystbeskyttelsen af strandpromenaden.

Kloakseparering i kommunale bygninger

Som led i Sønderborg Kommunes spildevandsplan for 2025-2030 skal kloaksystemet løbende separeres. Formålet er at begrænse risikoen for oversvømmelser og udledning af næringsstoffer og urensset spildevand til vandmiljøet ved kraftige regnskyl.

Sønderborg Kommune er som bygningsejer forpligtet til at udføre kloakseparering. Arbejdet er planlagt i samarbejde med SONFOR og vil blive gennemført frem til 2032.

Aftaleparterne afsætter til det fortsatte arbejde 1,5 mio. kr. i hvert af årene 2027, 2028 og 2029.

Klimakoordinator

Aftaleparterne afsætter 0,7 mio. kr. årligt i 2027 og frem til videreførelse af klimakoordinatorfunktionen. Klimakoordinatoren spiller en central rolle i koordineringen og fremdriften af kommunens klimaindsatser.

Bekæmpelse af mårhunde

Aftaleparterne ønsker at videreføre Sønderborg Kommunes nuværende indsats mod mårhunde, som udgør en trussel mod den lokale biodiversitet. Der afsættes derfor 25.000 kr. årligt i 2026-2029 til bekæmpelse af mårhunde, så arbejdet med at begrænse bestanden og beskytte sårbare dyrearter kan fortsætte.

Stihandleplan

Den Grønne Trepert vil medføre ændringer i landskabets udformning i Sønderborg Kommune, herunder etablering af nye naturområder. For at guide borgernes adgang til naturen under de nye forhold, samtidig med at naturen beskyttes, er der behov for at udarbejde en ny Natur-stihandleplan. Aftaleparterne afsætter 0,5 mio. kr. i 2026 til udarbejdelse af en stihandleplan. Ved udarbejdelse af stihandleplanen involveres Det Grønne Råd.

Sti i Vester Sottrup

Sti-strækningen parallelt med Aabenraavej og Basåvej.

Der er aktuelt etableret en stabilgrus-sti, som er meget benyttet, når det er muligt. Stiens anvendelse er udfordret af manglende vandaflledning i vinterperioden.

Der afsættes samlet 2,5 mio. kr. i 2026 og 2027 (heraf 0,4 mio. kr. til belysning), så stien kan forberedes (bl.a. vandaflledning) med henblik på efterfølgende asfaltering. Udvalget skal i 2026 finde midler hertil inden for eksisterende rammer.

Nybøl Nor stien

Nybøl Nor stien er en 6,5 km lang vandrerute langs Nybøl Nor, teglværker og skov. Aftaleparterne ønsker at forlænge stien, så det bliver muligt at vandre hele vejen rundt om Nybøl Nor. Til projektet afsættes yderligere 0,3 mio. kr. i 2026 til færdiggørelse af ruten.

Styrket Beredskab og grænseoverskridende samarbejde

I lyset af klimaforandringer og en international udvikling med øget usikkerhed, nye trusselsbilleder og stigende krav til civil robusthed, bliver det stadig vigtigere at sikre, at kommunens beredskab er rustet til både hverdagsopgaver og ekstraordinære hændelser.

Aftaleparterne afsætter derfor 0,3 mio. kr. i 2026, stigende til 0,5 mio. kr. i 2027 og frem til et styrket beredskab.

Derudover afsættes 0,150 mio. kr. årligt i 2026 og frem til at videreføre beredskabssamarbejdet over grænsen og sikre en permanent forankring af koordinatorfunktionen.

Bosætning, udvikling og infrastruktur

I Sønderborg Kommune har vi en klar ambition om være en bæredygtig kommune i fortsat vækst og udvikling. Frem mod 2030 sigtes der mod at skabe 2.000 flere arbejdspladser, nå et indbyggertal på 77.000, samt etablere 2.500 nye boliger. Det er ambitiøse målsætninger, som flere af de følgende tiltag støtter op om.

Tiltrækning af nye uddannelser

Aftaleparterne ønsker at styrke Sønderborgs position som uddannelsesby ved målrettet at tiltrække nye videregående og erhvervsrettede uddannelser, der understøtter behovene i Syddjyllands arbejdsmarked, herunder de kommunale behov. Et bredere uddannelsesudbud skal skabe bedre jobmuligheder for færdiguddannede og øge incitamentet for unge til at bosætte sig i området, hvilket bidrager til fastholdelse af kvalificeret arbejdskraft og lokal udvikling.

For at intensivere indsatsen godkender aftaleparterne, at de midler, der i sidste års budgetaftale blev afsat til "social vicevært" - 0,5 mio. kr. årligt i 2025, 2026 og 2027 – omdisponeres (ved 3. bevillingsrevision 2025) til finansiering af en medarbejder, der skal arbejde med tiltrækning af nye uddannelser i perioden 2026-2028.

Studieboliger

Sønderborg Kommune har i de senere år styrket sin position som studieby og oplevet en markant tilstrømning af studerende, der vælger byen som ramme for deres uddannelse. I forbindelse med studiestart 2025 forventes over 2.000 studerende på SDU Sønderborg, Maskinmesterskolen, EASV og SOSU Syd.

Med de mange nye studerende har det været en bunden opgave at sikre, at alle studerende har et sted af bo og trives. Der er alene i 2025 etableret 505 nye midlertidige studieboliger. For at imødekomme det voksende behov og understøtte Sønderborgs fortsatte vækst som uddannelsesby, afsætter aftaleparterne 3 mio. kr. i 2026 til etablering af yderligere midlertidige studieboliger.

PartnerJob-ordningen

Aftaleparterne er enige om at afsætte 0,4 mio. kr. i 2026 og frem til videreførelse af PartnerJob-ordningen i Sønderborg Kommune. Med de midler der allerede er disponeret hertil inden for budgettets rammer, kan PartnerJob-ordningen fortsætte i sin nuværende form.

Ressourcer på det tekniske område

Udvikling af nye boligområder og tilhørende infrastruktur kræver omfattende lokalplanlægning og stærke faglige kompetencer. Samtidig har kommunerne en central rolle i realiseringen af Grøn Trepert. For at sikre en effektiv myndighedsbehandling, der er tilpasset ambitionen om etablering af 2.500 nye boliger, og understøtte målene med Grøn Trepert, afsættes der ekstra ressourcer til at styrke indsatsen.

Prioritering og forventningsafstemning drøftes med udvalget i 2026.

Samlet opnormeres det tekniske område med 2,1 mio. kr. årligt i 2026-2028 og 1,4 mio. kr. fra 2029 og frem.

Bosætning – styrkelse af Ejendomskontoret

For at fremme de kommunale byggemodninger og styrke dialogen med eksterne aktører, afsættes der midler til ansættelse af en strategisk afdelingsleder for Ejendomskontoret. Der skal arbejdes proaktivt med at udvikle attraktive byggegrunde i dialog og samarbejde med projektmagere, der kan bidrage til boligudviklingen.

Der afsættes 0,7 mio. kr. i 2026 og frem til en styrkelse af Ejendomskontoret.

Almene boliger i Nordborg

Da boligadministrationen ved DANBO er flyttet til Storegade 74, ønskes den tidligere administrationsbygning på Nordborgvej 6 nedrevet eller omdannet og suppleret med nye rækkehuse. Byggeriet har igennem en længere årrække haft højeste prioritet hos DANBO.

Aftaleparterne afsætter samlet 4,2 mio. kr. til finansiering af den kommunale grundkapital ifm. etablering af almene boliger på Nordborgvej 6.

Infrastruktur i Vollerup

Sønderborg Kommune har gennem de sidste mange år givet plads til boligudvikling i det populære område Vollerup udenfor Sønderborg. Her er både skudt private villaer op på kommunale byggegrunde samt rækkehuse bygget af boligforeninger.

Lige nu arbejdes der med to lokalplaner for 190 nye boliger, og private bygherrer ønsker at bygge over 300 nye parcel- og rækkehuse mellem Vollerup og Hørup. De mange nye boliger kræver blandt andet investeringer i infrastruktur. Som en del af udviklingen for området godkendte Byrådet i foråret 2025 en opdateret Helhedsplan for Vollerup.

Aftaleparterne afsætter 9 mio. kr. i 2026/2027 til projektering og realisering af 1. fase af infrastrukturprojekterne i Vollerup.

I tilknytning hertil skal der arbejdes med optimering af den kollektive transport mellem Hørup, Vollerup og Sønderborg.

Cykelstier

Avnbøl-Adsbøl – 1. fase. Der afsættes 2 mio. kr. i 2026 og 3 mio. kr. i 2027 til etablering af 1. fase af cykelstien Avnbøl-Adsbøl.

Cykelstien Lysabild-Ketting er prioriteret som næste cykelsti, der skal projekteres og etableres.

Aftaleparterne ønsker, at der udarbejdes en ny cykelstiplan parallelt med, at de allerede besluttede cykelstier gennemføres.

Trafikale forhold på Fiskervej

Aftaleparterne er enige om, at de trafikale forhold på vejforbindelsen til sommerhusområdet Fiskeløkken i Mommark skal forbedres og trafiksikkerheden øges. Derfor skal der 1. halvår 2026, i samarbejde med grundejerforeningerne i området, skitseres et projekt for Fiskervej, der forbedrer de trafikale forhold.

Trafiksikring på Egersundbroen

Aftaleparterne ønsker at højne trafiksikkerheden på Egersundbroen og afsætter 0,25 mio. kr. i 2026 til at gennemføre nødvendige tilpasninger, der kan sikre de bløde trafikanter på broen.

Boligudvikling i Broager

Byrådet har en vision om at etablere 2.500 nye boliger i Sønderborg Kommune frem mod 2030, hvoraf de 1.000 skal etableres uden for Sønderborg by.

I Broager har der i længere tid været et behov for at etablere mindre boliger i form af rækkehuse og lejligheder, for at kunne sikre en hensigtsmæssig rotation i boligmassen i området.

Aftaleparterne afsætter derfor 3,5 mio. kr. i 2026 til arealerhvervelse i Broager, med henblik på fremtidigt boligbyggeri. Udgiften til arealerhvervelsen finansieres af midler til byggemodning.

Investering i Broager Bymidte

Der er udarbejdet en trafikplan, der tager afsæt i dialog med Broager udviklingsforum samt butiksejere i Broager. Der har i dialogen været enighed om, at projektet bør omfatte hele bymidten centreret omkring vejene Vestergade, Storegade og Østergade samt løse de konkrete udfordringer med tilgængelighed og trafikssikkerhed.

Der afsættes samlet set 8 mio. kr. i 2026 og 2027 til gennemførsel af 1. fase af trafikplanen omhandlende Vestergade.

Gråsten Bymidte

Aftaleparterne ønsker, at eventuelle ikke-forbrugte midler i puljen afsat til "facaderenovering af bygninger i Gråstens centrale bymidte fra før 1960", omdisponeres til anvendelse til projekter i Gråsten Bymidte.

Puljen udgør 1,25 mio. kr. og ansøgningsfristen er den 19. oktober 2025. Resterer der herefter ikke-forbrugte midler, overføres de til videreførelse af det eksisterende anlæg: "Gråsten Bymidte".

Genåbning af ventesalen på busstation

Aftaleparterne ønsker af genåbne Sønderborg busstation i det tidsrum, hvor der er busdrift, så rejsende igen kan benytte sig af ventesalen. Til formålet afsættes der 0,2 mio. kr. i 2026 og fremefter.

Tryghedsbelysning

For at højne borgernes tryghed på stierne ønsker aftaleparterne, at der, i prioriteret rækkefølge, etableres tryghedsbelysning på stierne Katkær, Østerbakken/Havbjerg og Fiskerstien.

Hertil afsætter aftaleparterne 1 mio. kr. i 2026.

Byggesagsgebyr

Parterne bag budgetaftalen ønsker at gøre det billigere for borgere og erhvervsliv at etablere sig og bygge nyt i Sønderborg. Byggesagsgebyr afskaffes og parterne afsætter hertil 0,9 mio. kr. årligt i 2026 og fremefter.

Bykoordinator

Sønderborg Kommune vil i samarbejde med borgere og andre interessenter forme rammerne for den fremtidige udvikling af kommunens større byer. Indtil videre har seks byer fået udarbejdet en bystrategi.

Hovedformålet med bystrategierne er at styrke de større byers identitet, og sætte rammer og retning for deres fremtidige udvikling.

Aftaleparterne ønsker at understøtte det lokale arbejde med at omsætte de vedtagne bystrategier til konkrete initiativer på samme måde som landdistrikterne understøttes, eksempelvis i forbindelse med udarbejdelse af fondsansøgninger. Derfor omdisponeres 0,7 mio. kr. i 2026 og frem fra anlægsmidler afsat til bystrategier til øgede personaleressourcer dedikeret til dette arbejde.

Byfornyelse - nedrivningspulje

For at gøre kommunen mere attraktiv, afsættes midler til kommunal medfinansiering af nedrivning af nedslidte ejendomme og ejendomme med kondemnabile forhold, samt opkøb af nedslidte ejendomme med henblik på nedrivning.

Aftaleparterne afsætter 1 mio. kr. i 2026 til en nedrivningspulje, som suppleres af statslige midler.

Vedligeholdelse af veje, cykelstier og fortove

Aftaleparterne ønsker af hæve standarden på kommunes veje og cykelstier og hæver rammen, der er afsat til asfalt og vedligeholdelse.

Der afsættes samlet set 8 mio. kr. i 2026-2027 hertil. Aftaleparterne anbefaler et kommende byråd så vidt muligt at øge niveauet også i 2028 og frem.

Aftaleparterne er enige om, at der samtidig skal holdes fokus på vedligeholdelse af kommunens fortove, samt på at sikre, at allerede afsatte midler hertil anvendes til formålet.

Vedligeholdelse af kommunale ejendomme

For at forbedre vedligeholdelsesstandarden af vores kommunale ejendomme, afsættes der samlet set 8 mio. kr. i 2026-2027 til øget ejendomsvedligehold. Aftaleparterne forventer, at der ligeledes er fokus på vedligehold af arealer i tilknytning til ejendommene.

Aftaleparterne ønsker, at der løbende arbejdes med optimering af opgaverne således, at driften og anvendelsen er så effektiv som muligt.

Aftaleparterne anbefaler et kommende byråd så vidt muligt at øge niveauet også i 2028 og frem.

Derudover afsættes der 1,5 mio. kr. i hvert af årene 2026 og 2027 til brandsikring af de kommunale bygninger. Denne investering er afgørende for at sikre tryghed og sikkerhed for alle brugere af bygningerne og for at minimere risikoen for brandrelaterede skader.

Drift af nye anlæg

For at sikre en stabil og effektiv drift af nye anlæg, afsættes der en pulje på 0,3 mio. kr. årligt fra 2026 og frem. Denne pulje skal dække de løbende driftsomkostninger, der opstår som følge af nye anlægsprojekter, og sikre, at de nye faciliteter kan vedligeholdes og drives optimalt.

Kultur, turisme og idræt

Byrådets vision indeholder store ambitioner indenfor kultur- og idrætsområdet og aftaleparterne understøtter realisering af visionen med en række tiltag i dette års budgetaftale.

Pulje til medfinansiering af kulturelle anlægsprojekter

Sønderborg har seværdigheder og attraktioner i særklasse samt historie og kultur, som har sat sig varige spor i Danmarkshistorien. Kommunen har gennemgået en markant udvikling på turismeområdet, med et stigende antal besøgende og en styrket profil som kultur- og oplevelsesdestination.

Denne udvikling ønsker aftaleparterne at styrke og afsætter samlet 6 mio. kr. i 2026 og 2027 til at medfinansiere kommende kulturelle anlægsprojekter, der kan løfte områdets attraktioner og skabe endnu større værdi for borgere og gæster.

Tilførslen skal ses i sammenhæng med den eksisterende pulje til kulturelle anlæg, hvor der er afsat 0,5 mio. kr. årligt fra 2026.

Fortsættelse af projekt Dybbøl Banke

Med budgetaftalen for 2025-2028 blev der afsat 0,5 mio. kr. til et udviklingsprojekt med fokus på at skabe en fælles fortælling om skanseområdet. Projektet er et samarbejde mellem Museum Sønderjylland, Historiecenter Dybbøl Banke, DSI Dybbøl Mølle samt Sønderborg Kommune, der alle støtter op omkring projektet. Projektet er i første halvår 2025 kommet godt fra start, og et omfattende analysearbejde er igangsat med henblik på at udarbejde en masterplan, der skal beskrive det samlede udviklingsperspektiv for området.

Aftaleparterne ønsker fortsat at støtte udviklingssamarbejdet om historieturismen 1864, grænseland og Dybbøl Banke i et turismeperspektiv. Der afsættes 0,5 mio. kr. i hvert af årene 2026 og 2027.

Turismeindsats i Nordborg og på Nordals

Den af Byrådet godkendte Masterplan for Turisme og Handel fra 2023 udstikker den strategiske retning for den videre udvikling af turisme og handel i Sønderborg Kommune og realiseres gennem etårige handleplaner.

Aftaleparterne ønsker, at turistkontor i Nordborg videreføres med finansiering af midler afsat til Masterplan for Turisme og Handel.

Aftaleparterne ønsker at rute og køreplan for turistbussen på Nordals evalueres, i samarbejde med relevante eksterne parter, med henblik på optimering af busdriften.

Augustiana

Sønderborg Kommune erhvervede i 2017 Augustiana Kunstpark & Kunsthall, som i de seneste år har fungeret som en kommunaldrevet udstillingsplatform for samtidskunst. Visionen for Augustiana er at opgradere stedet til en skarpt profileret kunstpark og kunsthall, der præsenterer kunst af international klasse.

Parterne bag budgetaftalen er enige om at afsætte 1,8 mio. kr. i 2026-2028 til den fortsatte drift af Augustiana.

Sideløbende gennemføres et udviklingsarbejde med henblik på at fastlægge den fremtidige organisering for Augustiana Kunstpark & Kunsthall. Senest i 2027 forelægges en status, for relevant politisk udvalg, vedrørende afklaring af struktur og ejerforhold.

E Kleinbahn

E Kleinbahn - "Veterantogsforeningen Amtsbanerne på Als" er en forening, der arbejder på at genoplive et lille stykke historie på Nordals. Målet er at genetablere og drive en lille del af den gamle alsiske jernbane samt formidle historien. Dette initiativ forventes at være et positivt element i forhold til udviklingen af turismen i området.

Aftaleparterne ønsker at foreningen etablerer sig som en selvejende forening og er indstillet på, at forvaltningen yder juridisk bistand i forbindelse med etableringen. For at understøtte foreningens videre udvikling er aftaleparterne enige om at afsætte 1,2 mio. kr. i 2026 som anlægstilskud til etablering af en vognhal under den selvejende forening.

Samtidig er der enighed om at videreføre driftstilskuddet på det nuværende niveau.

Sønderborg Tennisklub

Sønderborg Tennisklub har i dag omkring 500 medlemmer og en særdeles aktiv ungdomsafdeling. Klubbens nuværende klubhus, opført i 1957, er nedslidt og lever ikke op til nutidens standarder.

Som led i en styrket indsats for at fremme fritids- og foreningslivet i kommunen, er aftaleparterne enige om at afsætte 1,0 mio. kr. i 2026 som anlægstilskud til Sønderborg Tennisklub under forudsætning af, at der kan findes ekstern finansiering. Midlerne skal anvendes til etablering af et nyt og tidssvarende klubhus, der kan understøtte klubbens fortsatte udvikling og skabe bedre rammer for både nuværende og kommende medlemmer.

Driftstilskud til FC-Sønderborg

Aftaleparterne ønsker at understøtte idræt og elitesport i Sønderborg.

Aftaleparterne afsætter 0,25 mio. kr. årligt fra 2026 og frem til at yde et driftstilskud til FC Sønderborg.

Udvidelse af klubfaciliteter ved Gråsten Boldklub

Gråsten Boldklub, der har hjemme på Årsbjerg Idrætsanlæg, oplever en positiv medlemsudvikling og en stor tilgang af pige- og kvindespillere. Den stigende aktivitet skaber pres på de nuværende omklædningsfaciliteter. For at imødekomme klubbens behov og understøtte den fortsatte udvikling af foreningslivet afsætter aftaleparterne 2,5 mio. kr. i 2026 til en udvidelse af det eksisterende klubhus, herunder etablering af to nye omklædningsrum og toiletfaciliteter.

Badebro ved Købingsmark

Der afsættes 1 mio. kr. i 2026 til tilskud til udskiftning af badebro. Midlerne afsættes under forudsætning af, at den samlede finansiering tilvejebringes.

Natur-aktivitetscenter Kær Vestermark

Sønderborg som helhed mangler rekreative muligheder for børn, unge og familier, samt byrum, der indbyder til bevægelse og fysisk udfoldelse. Som led i Masterplan for Center for Verdensmål 2025-2030 ønsker byrådet at supplere visionerne for Kær Vestermark med en naturlegeplads. Med sin unikke placering er Kær Vestermark et oplagt sted at etablere levende mødesteder, fremme fællesskab og bevægelse for alle aldersgrupper, samtidig med, at det styrker Sønderborgs attraktivitet som studieby og turistdestination.

Aftaleparterne er enige om at afsætte 0,5 mio. kr. i 2026 til projektudvikling og fundraising til et natur-aktivitetscenter på Kær Vestermark, der respekterer fredningsbestemmelserne.

Mountainbiketrails

Aftaleparterne ønsker at styrke mulighederne for friluftsliv og aktiv bevægelse i naturen. Der afsættes derfor 0,3 mio. kr. i 2026 til idéudvikling af mærkede og graduerede mountainbiketrails. Midlerne skal anvendes til at undersøge mulige placeringer og udarbejde forslag til udformning i samarbejde med eksempelvis Danmarks Cykle Union, DGI og Naturstyrelsen samt relevante frivillige foreninger. Initiativet skal danne grundlag for en fremtidig etablering af et attraktivt mountainbiketilbud i kommunen til gavn for borgere og besøgende.

Initiativet skal indgå i natur-stihandleplanen.

Tilkendegivelser - input til det nye byråd

Aftaleparterne er enige om at overdrage et solidt budget og et godt udgangspunkt til et nyt Byråd, der tiltræder 1. januar 2026. Udover elementerne i dette års budgetaftale, hvor der er knyttet et budgetbeløb, er der en række aktiviteter og forhold, som aftaleparterne er enige om at udtrykke en fælles holdning til. Det drejer sig om nedenstående elementer.

Idrætsanlæg - støjgener

Idet der i alle kommuner, også Sønderborg, gennem en årrække har været øget fokus på idrætsanlæg og støj i forbindelse hermed, er Miljøstyrelsen i færd med at udarbejde en ny vejledning herom. Et afgrænsningsnotat er p.t. i høring hos myndighederne, herunder kommunerne, med frist d. 15. september.

Aftaleparterne anbefaler, at der, når vejledningen foreligger, i løbet af 2026 arbejdes videre med afklaring af betydningen i forhold til idrætsanlæggene generelt i Sønderborg Kommune.

Grøn mobilitet

Aftaleparterne anmoder det kommende byråd om at igangsætte udarbejdelse af en handleplan for Grøn mobilitet.

Herunder, i tilknytning til boligområdet i Vollerup, hvor kollektiv trafik mellem Hørup, Sønderborg og Vollerup skal vurderes særskilt.

Ligestilling af tyske mindretalsinstitutioner

Aktuelt afventes en juridisk vurdering. Når denne foreligger, skal der tages initiativ til at afklare de nødvendige tiltag for at sikre, at mindretalsskolerne opnår samme vilkår som de kommunale institutioner.

Renovering af Historiecenter Dybbøl Banke

Historiecenter Dybbøl Banke har siden 1992 været en central formidlingsinstitution i Sønderborg Kommune. Centret drives i samarbejde med Museum Sønderjylland med fokus på formidlingen af historien om krigen i 1864. Historiecentret trænger efter 33 års drift til en gennemgribende modernisering for at bremse forfaldet og gøre det muligt at forny det formidlingsmæssige indhold.

Aftaleparterne er indstillet på at bidrage til den samlede finansiering af en renovering, såfremt der ligeledes ydes statsligt tilskud, egenfinansiering og søges fondsmidler.

Færgen Bitten

Ved budgetforliget 2025-2028 tilkendegav aftaleparterne, at de ønsker at arbejde hen imod en emissionsfri færgedrift på strækningen Hardeshøj-Ballebro. Derfor har Teknik-, By- og Boligudvalget fået udarbejdet et konceptforslag for en elfærge, som vil kunne reducere kommunens CO₂-udledning betragteligt og bidrage til målet om at gøre området CO₂-neutralt inden 2029.

Aftaleparterne er indstillet på at finansiere en ny elfærge på strækningen, via låneadgang, forudsat at der opnås støtte fra eksterne fonde og/eller samarbejdspartnere.

Kongelig køkkenhave

Den kongelige køkkenhave åbnede i 2020 og har siden skabt nye muligheder for de lokale virksomheder, vækst i den lokale turistbranche, ligesom den har bidraget til udsatte borgeres tilknytning til arbejdsmarkedet gennem beskæftigelsestilbuddet Væksthuset.

Der er i øjeblikket dialog mellem relevante statslige styrelser og Sønderborg Kommune om den videre udvikling af den kongelige køkkenhave, idet der er enighed om, at den oprindelige projektbeskrivelse bør gentænkes og opdateres.

Aftaleparterne er enige om at bakke op om, at der udarbejdes en masterplan (fase 2) for den videre udvikling af den kongelige køkkenhave. Masterplanen bør have et 5-10-årigt perspektiv, der sikrer fokus på både drift og udvikling. Masterplanen vil sørge for fælles retning samt prioritering af projektet i de kommende år.

Solceller på kommunale tage

Aftaleparterne foreslår, at der fortsat afsøges muligheder for at etablere solceller på de kommunale tage.

3. Øvrigt, herunder tekniske tilretninger

Aftaleparterne fastholder uændret skatteopkrævning og er enige om at midler, der måtte blive tilført kommunen i forbindelse med Finanslov 2026 skal følge opgaverne og vil blive tilført udvalgenes budgetter.

Aftaleparterne er enige om, at Sønderborg Kommune skal bidrage til kommunernes fælles overholdelse af den indgåede Økonomiaftale mellem KL og regeringen. Forvaltningen bemyndiges derfor til at tilpasse budgettets reserver og/eller fordelingen mellem drift og anlæg i det omfang dette måtte være nødvendigt.

Aftaleparterne bemyndiger ligeledes forvaltningen til at tilpasse budgettet (investeringer og finansiering) i forhold til konkrete tids- og betalingsplaner, forudsat at der alene sker forskydninger mellem årene 2026-2029, således at den budgetterede kassebeholdning i 2029 bibeholdes uændret.

Forvaltningen tilpasser, ved 3. bevillingsrevision, budgettet til vedligehold af idrætsfaciliteter med 103 t.kr. idet der ved en fejl ikke var sket en fremskrivning fra 2024 til 2025.

Aftaleparterne er enige om, at budgettet skal baseres på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

4. Underskriftsside

Sønderborg d. 15. september 2025

Erik Lauritzen, Borgmester

Preben Storm, Socialdemokratiet

Kirsten Bachmann, Slesvigsk Parti

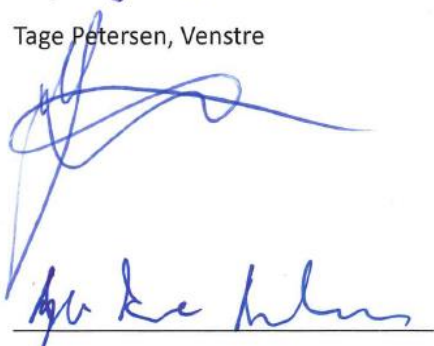
Bo Kleis Christensen, Nye Borgerlige

Tage Petersen, Venstre

Stefan Lydal, Dansk Folkeparti

Asger Romme Andersen, Enhedslisten

Bilag 1. Overblik - ændringer til budgettet

Driftsvirksomheden

Nr.	Tiltag/element (beløb i 1.000 kr.)	2026	2027	2028	2029
Udvidelser – i alt		26.775	25.725	25.925	23.125
1.	Fra special til almen - skoler og dagtilbud (kompetenceudvikling og nye initiativer)	4.000	4.000	4.000	4.000
2.	Skolebestyrelser - uddannelse	300	300	300	300
3.	Skolefritidskoordinator (SFK) på alle skoler	700	700	700	700
4.	Mere rengøring på skoler og dagtilbud	2.000	2.000	2.000	2.000
5.	Ældre - ekstra demografiløft	3.000	3.000	3.000	3.000
6.	Hertughaven – opnormering	700	700	700	700
7.	Kirkens Korshær - ny driftsaftale	900	1.100	1.300	1.500
8.	Kvindekrisecenter - ambulant rådgivning	500	500	500	
9.	Børn og Familie - myndighed - opnormering	1.400	1.400	1.400	1.400
10.	Opnormering - Teknik - vand, vej og natur / Grøn Trepert	2.100	2.100	2.100	1.400
11.	Klimakoordinator		700	700	700
12.	Bosætning - Styrkelse af Ejendomskontoret	700	700	700	700
13.	Bykoordinator – finansieres af anlægsbudget til bystrategier				
14.	Styrket beredskab	300	500	500	500
15.	Beredskab - grænseoverskridende samarbejde	150	150	150	150
16.	Driftstilskud FC-Sønderborg	250	250	250	250
17.	Augustiana - fortsat drift	1.800	1.800	1.800	
18.	PartnerJob	400	400	400	400
19.	Genindføre tilskud til ungdomskort	1.400	3.000	3.000	3.000
20.	Byggesagsgebyr afskaffes	900	900	900	900
21.	Medarbejderressource til støtte for PTSD-ramte borgere og deres familier	300	300	300	300
22.	Borgerrådgiver	500	500	500	500
23.	Genåbning af ventesalen på busstation	200	200	200	200
24.	Pulje til legetøj/materialer i dagplejen øges	200	200	200	200
25.	Mårhundebekæmpelse	25	25	25	25
26.	Etablering af midlertidige studieboliger	3.000			
27.	Natur-aktivitetscenter Kær Vestermark - projektudvikling og fundraising	500			

28.	SAABU Natur - dyrehus	250			
29.	Pulje til afledt drift	300	300	300	300
I alt driftsvirksomheden		26.775	25.725	25.925	23.125
	Serviceudgifter i alt herefter	26.775	25.725	25.925	23.125
	Serviceudgifter i alt herefter	4.325.368			
	Vejledende servicevækstramme	4.336.858			

Anlægsvirksomheden

Nr.	Tiltag/element (beløb i 1.000 kr.)	2026	2027	2028	2029
1.	Gråsten Plejecenter - ventilation	2.600			
2.	Naturskole Nørreskoven	300			
3.	Nordborg Sundhedshus	2.000			
4.	Nedrivningspulje	1.000			
5.	Kystbeskyttelse Sønderborg. Projektudvikling	1.000	1.000		
6.	Kloakseparering i kommunale bygninger		1.500	1.500	1.500
7.	Øget bygningsvedligehold	4.000	4.000		
8.	Vedligeholdelse af veje, cykelstier og fortove	4.000	4.000		
9.	Brandsikring af kommunale bygninger	1.500	1.500		
10.	E Kleinbahn - vognhal	1.200			
11.	Sønderborg Tennisklub	1.000			
12.	Nybøl Nor Stien	300			
13.	Tryghedsbelysning stier: Katkær, Østerbakken/Havbjerg og Fiskerstien	1.000			
14.	Dybbøl Banke	500	500		
	Finansiering af råderum	-20.400	-12.500	-1.500	-1.500
	Teknik - reguleringen af råderum	-2.775	2.975	-4.000	-4.000
15.	Offentligt toilet Augustenborg Sundhedshus		1.000		
16.	Rinkenæs Børneunivers	2.000	15.000		
17.	Daginstitutionskapaciteten i Dybbølområdet	2.000	23.000		
18.	Boligudvikling Broager – arealerhvervelse	3.500			
19.	Byggemodning - finansiering af boligudvikling i Broager	-3.500			
20.	Infrastruktur - Projektering og fase 1: Vollerup	2.000	7.000		
21.	Pulje til medfinansiering af kulturelle anlægprojekter	2.000	4.000		
22.	Nydam Børnehus – projektudvikling	500			
23.	Mountainbiketrail – ideudvikling	300			
24.	Stihandleplan – udarbejdelse	500			
25.	Cykelsti Avnbøl-Adsbøl - 1. fase	2.000	3.000		
26.	Gråsten Boldklub - klubhusudvidelse	2.500			
27.	Fynshav Børneunivers – parkering og tilkørselsvej (p-plads finansieres af anlægsbudgettet til trafiksikkerhed)				
28.	Trafiksikring Egernsundbroen	250			
29.	Botilbuddet Løvkær - udendørsfaciliteter	300			
30.	Sti Vester Sottrup – forberedelse til asfaltering samt efterfølgende belysning	2.100	400		
31.	Investering i Broager Bymidte	4.000	4.000		

32.	Finansiering af kystbeskyttelse - i forbindelse med tilsagn om statslige midler	-1.500			
33.	Rønhaveplads – legeplads	1.500			
34.	Tilskud Badebro Købingsmark	1.000			
I alt anlægsvirksomheden		18.675	60.375	-4.000	-4.000
	Anlægsniveauet netto herefter	248.324	250.711	186.878	203.959
	Anlægsniveauet brutto herefter	258.926			
	Råderum til fremtidige prioriteringer	42	16.802	24.587	30.417

Nr.	Finansiering - Tiltag/element (beløb i 1.000 kr.)	2026	2027	2028	2029
1.	Indskud - Almene boliger Nordborgvej 6	4.200			
I alt	Finansiering	4.200			

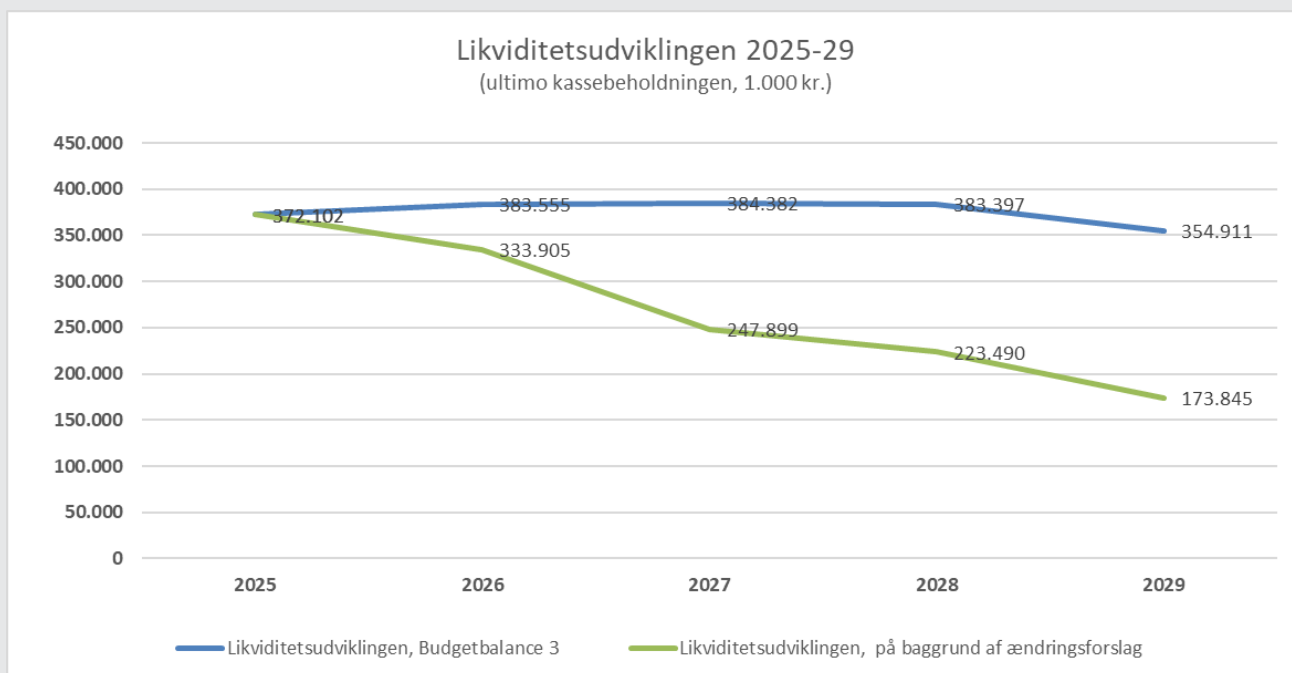

Bilag 2. Budgetbalance 4 2026-2029

Budgetteret resultatopgørelse 2026 - 2029				
Budget for Sønderborg Kommune				
Økonomisk overblik (beløb i hele 1.000 kr. - netto)	2026	2027	2028	2029
	Årets prisniveau			
INDTÆGTER I ALT	-6.458.946	-6.598.094	-6.766.752	-6.958.809
Øvrige forslag	0	0	0	0
DRIFTSUDGIFTER				
Serviceudgifter (Opdateret sigtepkt. på 4.169 mio. kr. i 2025 og 4.337 mio. kr. i 2026)	4.298.593	4.215.166	4.198.645	4.196.266
Øvrige forslag	26.775	25.725	25.925	23.125
Serviceudgifter i alt	4.325.368	4.240.891	4.224.570	4.219.391
Overførselsudgifter/medf. af sundhedsvæsenet m.m.	1.906.115	1.905.057	1.897.479	1.894.963
Øvrige forslag				
DRIFTSUDGIFTER I ALT	6.231.483	6.145.948	6.122.049	6.114.354
RENTER				
Renter inkl. indtægter (netto)	-3.403	-5.403	-6.403	-6.403
Øvrige forslag				
Pris- og lønregulering af udgifterne, jf. KL		201.250	407.998	622.198
Pris- og lønregulering af nye udgifter		733	1.499	2.034
ØKONOMISK RÅDERUM/RESULTAT AF ORDINÆR DRIFT	-230.866	-255.566	-241.609	-226.626
ANLÆG - Bruttoramme 257 mio. kr.	229.649	190.336	190.878	207.959
Øvrige forslag	18.675	60.375	-4.000	-4.000
Pris- og lønregulering af anlægsudgifterne (kun basisbudget)	0	1.193	2.616	5.964
RESULTAT AF DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE	17.458	-3.662	-52.115	-16.703
FORSYNINGSVIRKSOMHEDER I ALT	0	0	0	0
FINANSIERING				
Øvrige finansforskydninger	-82.618	-2.618	-2.618	-2.618
Afdrag på lån	116.957	125.777	126.124	124.438
Optagelse af lån	-17.800	-33.491	-46.982	-55.472
Øvrige forslag	4.200	0	0	0
FINANSIERING I ALT	20.739	89.668	76.524	66.348
ÅRETS KASSEBEVÆGELSE, FORØGELSE (+) / FORBRUG (-)	-38.197	-86.006	-24.409	-49.645
Tabellen viser korrigeret budget på baggrund af byrådets beslutning d. 27. august 2025				
Økonomiske pejlemærker				
Resultat af ordinær drift:	Over -275 mio.	-245 til -274 mio.	Under -244 mio.	Under -244 mio.
Resultat af skattefinansierede område:	Over -125 mio.	-113 til -124 mio.	Under -112 mio.	Under -112 mio.
Ultimo kassebeholdning	*2024 613.839	2026 333.905	2027 247.899	2028 223.490
*2024 ud fra regnskabet				2029 173.845

Bilag 3. Likviditetsudviklingen

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00
E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk